

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/41

T.C
YARGITAY
22. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2018/901
Karar No. 2018/11544
Tarihi: 10.05.2018

● USULÜ KAZANILMIŞ HAK

ÖZETİ Mahkemenin, Yargıtay'ın bozma kararına uyması ile bozma kararı lehine olan taraf yararına bir usuli kazanılmış hak doğabileceği gibi, bazı konuların bozma kararı kapsamı dışında kalması yolu ile de usuli kazanılmış hak gerçekleşebilir. Hükmün bir kısmının bozma kapsamı dışında bırakılmasının amacı bu kısımların doğru olduğunu belirlemek, bozmanın sınırlarını çizmek ve bu şekilde usuli kazanılmış hakları oluşturup, korumaktır. Yargıtay tarafından bozulan bir hükmün bozma kararının kapsamı dışında kalmış olan kısımları kesinleşir. Kesinleşmiş bu kısımlar, lehine olan taraf yararına usuli kazanılmış hak oluşturur.

Usuli kazanılmış hakkın hukuki sonuç doğurabilmesi için; bir davada, ya taraflar ya mahkeme ya da Yargıtay tarafından açık biçimde yapılmış olan ve istisnalar arasında sayılmayan bir usul işlemi ile taraflardan biri lehine doğmuş ve kendisine uyulması zorunlu olan bir hakkın varlığından söz edilebilmesi gerekir.

Somut olayda; bozmadan önce hükme esas alınan bilirkişi raporunda davaya karşı zamanaşımı def'i dikkate alınarak hesaplama yapılmış ve kararın taraflarca temyizi üzerine Dairemizce bu husus bozma sebebi yapılmamıştır. Taraf temyizi üzerine yapılan incelemede zamanaşımı yönünden bozma yapılmaması davalı lehine usuli kazanılmış hak oluşturur. Bu durumda, davaya karşı zamanaşımı def'i dikkate alınarak dava konusu alacaklar yeniden hesaplanmalıdır. Bozma sebebi yapılmayan zamanaşımı def'i yönünden yeniden hesaplama

yapılarak yazılı şekilde karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi F. Yücesoy tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı, iş sözleşmesinin haksız şekilde işverence feshedildiğini ileri sürerek, kıdem ve ihbar tazminatları ile izin ve ücret, fazla çalışma, hafta tatili ve genel tatil alacaklarını istemiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı, davacının ilk dönem çalışmasının istifa ile sona erdiğini, ikinci dönemde ise iş sözleşmesinin haklı sebeple feshedildiğini ancak kıdem ve ihbar tazminatının da ödendiğini savunarak, davanın reddini istemiştir.

Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, toplanan deliller ve bilirkişi raporuna dayanılarak, davalının iş sözleşmesini fesihle haksız olduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın taraflarca temyizi üzerine Dairemizce sair temyiz itirazlarının reddine karar verilerek; kıdem tazminatına işletilecek faiz yönünden, işçi işe başlatılma talebinde bulunmuşsa işe başlatılmadığı tarih saptanarak o tarihten, aksi halde şimdiki gibi geçersiz sayılan fesih tarihinden itibaren faize hükmedilmesi, davacının ücretinin net 859,92 TL olarak kabul edilip buna göre hüküm altına alınan alacakların yeniden hesaplanması, davacının 04.02.2000-29.02.2004 tarihleri arasındaki çalışmasının kıdeme esas süreye eklenmemesi, hafta tatili ve genel tatil alacaklarından uygun bir takdiri indirim yapılması ve yıllık izin alacağı yönünden ödenen 329,95 TL'nin alacaktan mahsup edilmesi gerektiği, ayrıca fazla çalışmada iki defa takdiri indirim yapılmasının hatalı olduğu, kabule göre de fazla çalışmadan takdiri indirim sebebi ile reddedilen tutar için davalı lehine vekalet ücretine hükmedilmemesi gerektiği gerekçeleriyle bozulmasına karar verilmiştir.

Bozmaya uyan Mahkemece, toplanan deliller ve bilirkişi raporuna dayanılarak, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Temyiz:

Kararı davalı vekili temyiz etmiştir.

Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara, kararın bozmaya uygun olmasına ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, davalının aşağıdaki bentlerin kapsamı dışındaki tüm temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2-Somut olayda; hükme esas alınan bilirkişi raporunda hafta tatili alacağı 2.806,69 TL, genel tatil alacağı ise 874,12 TL olarak hesaplanmış olmasına rağmen; Mahkemece hesaplanan tutarlardan %30 takdiri indirim uygulanmış ve genel tatil

alacağı 1.964,69 TL, hafta tatili alacağı da 611,89 TL olarak hüküm altına alınmıştır. Bilirkişi tarafından hesaplanan hafta tatili alacağının genel tatil alacağı olarak, genel tatil alacağının da hafta tatili alacağı olarak hüküm altına alınması hatalı olduğu gibi; genel tatil alacağı yönünden davacının toplam talebi de 1.606,90 TL olduğundan, genel tatil alacağında davacının talebi aşılarak taleple bağlılık ilkesine de aykırı hüküm kurulmuştur. Belirtilen sebeplerle; taleple bağlılık ilkesi ile bilirkişi raporundaki hesaplamalara uygun şekilde yeniden hüküm kurulmak üzere kararın bozulması gerekmiştir.

3-Bilindiği üzere; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda "usuli kazanılmış hak" kavramına ilişkin açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu kurum, davaların uzamasını önlemek, hukuki alanda istikrar sağlamak ve kararlara karşı genel güvenin sarsılmasını önlemek amacıyla Yargıtay uygulamaları ile geliştirilmiş, öğretilde kabul görmüş ve usul hukukunun vazgeçilmez, ana ilkelerinden biri haline gelmiştir. Anlam itibarıyla, bir davada, mahkemenin ya da tarafların yapmış olduğu bir usul işlemi ile taraflardan biri lehine doğmuş ve kendisine uyulması zorunlu olan hakkı ifade etmektedir.

Mahkemenin, Yargıtayın bozma kararına uyması ile bozma kararı lehine olan taraf yararına bir usuli kazanılmış hak doğabileceği gibi, bazı konuların bozma kararı kapsamı dışında kalması yolu ile de usuli kazanılmış hak gerçekleşebilir. Hükmün bir kısmının bozma kapsamı dışında bırakılmasının amacı bu kısımların doğru olduğunu belirlemek, bozmanın sınırlarını çizmek ve bu şekilde usuli kazanılmış hakları oluşturup, korumaktır. Yargıtay tarafından bozulan bir hükmün bozma kararının kapsamı dışında kalmış olan kısımları kesinleşir. Kesinleşmiş bu kısımlar, lehine olan taraf yararına usuli kazanılmış hak oluşturur.

Usuli kazanılmış hakkın hukuki sonuç doğurabilmesi için; bir davada, ya taraflar ya mahkeme ya da Yargıtay tarafından açık biçimde yapılmış olan ve istisnalar arasında sayılmayan bir usul işlemi ile taraflardan biri lehine doğmuş ve kendisine uyulması zorunlu olan bir hakkın varlığından söz edilebilmesi gerekir.

Somut olayda; bozmadan önce hükme esas alınan bilirkişi raporunda davaya karşı zamanaşımı def'i dikkate alınarak hesaplama yapılmış ve kararın taraflarca temyizi üzerine Dairemizce bu husus bozma sebebi yapılmamıştır. Taraf temyizi üzerine yapılan incelemede zamanaşımı yönünden bozma yapılmaması davalı lehine usuli kazanılmış hak oluşturur. Bu durumda, davaya karşı zamanaşımı def'i dikkate alınarak dava konusu alacaklar yeniden hesaplanmalıdır. Bozma sebebi yapılmayan zamanaşımı def'i yönünden yeniden hesaplama yapılarak yazılı şekilde karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Sonuç:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebeplerden BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 10.05.2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.